

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2023/24

Destinace (země, město): Severní Makedonie, Skopje

Jméno, příjmení: Růžena Henkrichová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Univerzitet „Sveti Kiril i Metodij“
vo Skopje, Filološki fakultet „Blaže Koneski“, Katedra za slavistika

Obecné informace

Oddělení českého jazyka (bohemistika) je součástí slavistiky Filologické fakulty „Blaže Koneského“ Univerzity sv. Cyrila a Metoděje ve Skopji. Češtinu lze studovat ve třech tzv. modulech: A – hlavní obor – čtyřleté studium, B – vedlejší obor – tříleté studium, C – volitelný jazyk – jedno či dvouleté studium. Na bohemistice působí 2 pedagogové (včetně lektora). Forma studia je denní.

Studenti

V akademickém roce 2023/24 český jazyk fakticky studovalo 10 studentů (modul A–2 studenti ve 1. ročníku, modul C–4 studentky ve 2. ročníku, modul C–4 studenti slavistiky). Věk studentů se pohybuje mezi 18 a 66 lety. Studenti mají k dispozici 3 zkoušková období (leden, červen/červenec, září).

Kromě toho lektorka vedla online výuku pro zájemce z řad studentů a pracovníků Univerzity ve Skopje, kurz ukončilo 10 studentů – úroveň A 2.

Vstupní jazyková úroveň studentů bývá až na výjimky nulová. Během 2 semestrů se dostávají na úroveň A2, ve 2. ročníku na B1, ti zdatnější na B2. Na úrovni B2 zůstávají studenti ve

3. ročníku studia. Úrovně C1 by pak talentovanější studenti měli dosáhnout v závěrečném 4. ročníku.

Výuka

Oficiální úvazek lektora je 14 hodin týdně, fakticky v ak. roce 2023/24 vyučoval 16 hodin týdně. Lektor vedl *Semináře současného českého jazyka 1 a 2*, dále *Praktický jazyk 1 a 2* v 1. ročníku. Výuka je vedena v českém jazyce. Ve výuce 1.ročníku lektorka používala učebnici *Czech it UP 1!* (T. Švarcová, J. Wenzel) a pracovní sešit, dále různé doplňující materiály z *Czech by Step*, *Czech Express* (obě L. Holá). Semináře jsou oživeny jazykovými hrami, písněmi, videi apod. Do výuky jsou zakomponovány i reálie a obecně kulturní informace.

Podmínky pro výuku

Většina učeben na filologické fakultě má jen základní vybavení, a to tabuli a třídu. Proto se vyučující snaží používat pouze tzv. českou učebnu, ve které je počítač, interaktivní tabule (bohužel s technikou jsou občas problémy, díky častým výpadkům elektřiny). Bohužel v učebně je spousta zastaralých počítačů. Většina učeben je v havarijním stavu, postupně dochází k rekonstrukcím.

Lektorka sdílí kabinet s dvěma kolegyněmi. Kabinet je vybaven počítačem připojeným na internet a tiskárnou a skenerem. Součástí katedry je i velmi dobře zásobena slavistická knihovna se zvlášť vydělenou částí pro bohemika (1200 knih a 170 filmů)

Spolupráce

Katedra bohemistiky intenzivně spolupracuje zejména s českým zastupitelským úřadem ve Skopji. Komunikace a vzájemné vazby jsou vynikající a více než standardní. Ambasáda ČR se aktivně podílí na veškerých aktivitách bohemistického pracoviště jak finančně, tak i organizačně. Díky finanční podpoře Velvyslanectví ve Skopji se na naší katedře konají nejen přednášky hostujících pedagogů, ale ambasáda bývá rovněž garantem vědeckých konferencí, vydání překladů z české literatury do makedonštiny (jednotlivé části překládají studenti bohemistiky), vydání sborníků.

Tradiční spolupráce je s LŠSS Masarykovy univerzity v Brně či Mezinárodní letní jazykovou školou Západočeské univerzity v Plzni.

Studenti taktéž využívají možnosti programu Erasmus+, a to na Masarykově univerzitě v Brně a na Ostravské univerzitě, dále CEEPUS – Praha, Olomouc.

Akce katedry bohemistiky

V letošním akademické roce bylo realizováno několik akcí za pomoci finanční podpory ZÚ Skopje a programu Erasmus +.

Díky podpoře ZÚ Skopje byla organizovaná celá řada akcí pro studenty bohemistiky (hlavní obor, druhý cizí jazyk). Například:

3. 10. 2023 - setkání spisovatelky Lucie Faulerové se studenty bohemistiky, slavistiky a studenty z jiných kateder;

17.10. 2023 - setkání všech studentů bohemistiky s pracovníky ambasády, promítání filmu *Poslední závod* (režie Tomáš Hodan);

24.10. 2023 - přednášky Ivany Kočevski a Snežany Popovič (Katedra slavistiky Bělehradské univerzity, Srbsko), témata – Jaroslav Seifert, Slavní Češi v Srbsku a v Makedonii

4 přednášky věnované odbornému překladu pro studenty bohemistiky a slavistiky, přednášející Dragan Georgievski, absolvent češtiny jako druhého jazyka a v současné době pracuje na ZÚ ČR ve Skopje, (duben–květen 2024)

22. 4. 2024 - přednáška Michala Sýkory pro studenty bohemistiky, slavistiky a ostatních zájemců z řad fakulty a univerzity.

Dále byl na katedře s Michalem Sýkorou realizován rozhovor pro makedonskou TV.

Erasmus +

28. 11. 2023 - přednášky Zdeňka Smolky *Česká literární moderna na přelomu 19. a 20. století a Česká literatura v době nacistické okupace*

17. 4. 2024 – přednáška *Pivo v české literatuře* – Dorota Bjelec, Univerzita Krakov

Akce katedry slavistiky

27. 10. 2024 - prezentace katedry slavistiky – studentské překlady z češtiny, z ruštiny a z polštiny

10. 4. 2024 - Den otevřených dveří

15. 4. 2024 - prezentace katedry slavistiky – akce byla určena pro studenty maturitního ročníku
Gymnázia Koče Račin Skopje

Podmínky pro lektora

Lektor podepisuje smlouvu na dobu určitou. Z pravidelného měsíčního platu odvádí daň a zároveň mu je hrazeno sociální pojištění (zdravotní pojištění přestalo být hrazeno).

Lektor je ubytován v bytě v tzv. lektorském domě univerzity (vzdáleno asi 40 min. pěšky). Dá se jezdit i autobusem, ale kvůli častým stávkám nebo nedostatku řidičů autobusy nejezdí. Byt prošel tzv. „kosmetickou“ rekonstrukcí (výměna oken a vymalování).

Samostatnou kapitolou je udělení pracovního povolení a vyplácení mezd (běžné zpoždění je několik měsíců).

Z historie katedry bohemistiky

Počátky rozvoje bohemistiky ve Skopje lze datovat od roku 1947, ve kterém je na katedře slavistiky angažován první český lektor Karel Hora. V tomto roce také začíná soustavná výuka českého jazyka na místní univerzitě. V r. 1950 přichází na zdejší katedru Vera Janeva, v r. 1973 začala svou pedagogickou činnost bohemistka Donka Danilovska – Rous. V r. 1990, s příchodem české lektorky Kateřiny Vítové, se navyšuje počet pedagogů a češtinu lze studovat jako druhý hlavní předmět. V ak. roce 1998/99 byla angažována Jasminka Delova – Siljanova, jež zde působí jako vedoucí kabinetu bohemistiky a zároveň jako vedoucí katedry slavistiky. Výraznou stopu zde zanechal předchozí lektor Z. Andrlé.

O Skopji

Skopje je hlavním a největším městem Severní Makedonie. V r. 1963 bylo srovnáno se zemí při zemětřesení téměř 80 procent města. Skopje je relativně bezpečné město. Hlavním problémem jsou toulaví psi, především v nočních hodinách. V zimě ve Skopje panuje tuhá zima a katastrofální smogová situace. Léta jsou naopak velmi horká (běžně se teploty pohybují kolem 35-40 stupňů).